Handbalul nostru feminin să-și recîștige locul fruntaș în ierarhia mondială!

Indiscutabil, rezultatele nesatisfăcătoare ale reprezentativei noastre feminine la cea de a treia ediție a campionatului mondial au nemulțumit profund masele de iubitori ai sportului din țara noastră. Și, pe bună dreptate. Să fii campion mondial, să te pregătești intens pentru acest campionat, să pleci însoțit de speranțe justificate și totuși să nu reușești decît un penibil loc șase (!) — iată motive foarte serioase ca nu numai iubitorii handbalului, ci și întreaga opinie publică sportivă să se întrebe: care sînt cauzele unei asemenea comportări, ce — trebuie s-o spunem — a știrbit frumosul prestigiu de care se bucură handbalul nostru pe plan mondial?

Se spune — și nu fără temei — că este mai greu să aperi un titlu decît să-l cucerești. Dar, firesc, într-o astfel de situație, și conștient de dificultățile ce se pot ivi, se iau din timp toate măsurile care se impun, se efectuează asemenea pregătiri încît să se facă față cerințelor mereu crescînde în sportul respectiv. În această privință, nu trebuie să căutăm exemple nici în altă disciplină sportivă și nici în altă țară. Handbaliștii noștri au cucerit titlul mondial în 1961 și l-au apărat în 1964 în fața unor adversari în evident progres. Deci, se poate..

...Și s-ar fi putut și în cazul echipei noastre feminine. Dar, o serie de cauze, unele mai importante și cu consecințe directe asupra comportării reprezentativei române, iar altele de ordin general au contribuit la insuccesul din recentul campionat mondial. Ca martori la cele mai multe din partidele internaționale susținute de lotul nostru în acest an, atît în perioada de pregătire cît și la campionatul mondial din R.F.G., ne propunem ca în rîndurile de mai jos să ne spunem părerea asupra principalelor cauze ale locului 6 ocupat de handbalistele noastre, cu toate că în coloanele ziarului nostru a mai fost tratată această problemă, fie cu prilejul unei analize mai ample, după „Trofeul Zagreb", fie în cadrul comentariilor la meciurile internaționale.

Pe scurt, iată cîteva cauze principale:

● GREȘITĂ ORIENTARE ÎN SELECȚIONAREA LOTULUI

● O INSTRUIRE SUB NIVELUL CERINȚELOR ACTUALE MONDIALE

● LIPSA PRINCIPIULUI MUNCII COLECTIVE LA NIVELUL CONDUCERII TEHNICE A LOTULUI.

● SLABA „PRODUCȚIE" A SECȚIILOR FRUNTAȘE DE HANDBAL FEMININ.

● INCONSECVENȚA FEDERAȚIEI, CARE NU A LUPTAT PENTRU APLICAREA ȘI ÎN HANDBALUL FEMININ A UNOR PRINCIPII CARE AU DAT ROADE ÎN CEL MASCULIN.

Din simpla enumerare a acestor lipsuri (dintre care unele caracterizează situația actuală din handbalul nostru feminin) rezultă că ne aflăm în fața unor probleme majore, a căror rezolvare ar fi trebuit să se găsească în preocupările federației noastre, în munca de zi cu zi a colegiului de antrenori și, în special, a conducerii tehnice a lotului (antrenorul emerit C. Popescu, antrenorul Fr. Spier). Lucrurile n-au fost privite însă în mod realist și... consecințele s-au văzut.

Unde duce șovăiala...

După consumarea ediției a II-a a campionatului mondial din 1962, cînd echipa noastră reprezentativă și-a înscris numele pentru prima dată pe lista învingătorilor, era evident pentru majoritatea tehnicienilor că o bună parte dintre jucătoarele noastre de bază nu vor mai putea face față cu succes sarcinilor de pregătire în vederea ediției următoare a acestei competiții. Să nu uităm că unele dintre handbalistele fruntașe erau atunci la al treilea titlu mondial cucerit (primele două fiind realizate la handbal în 11, sport care cere deosebite eforturi fizice și un consum mare de energie nervoasă). Era firesc, deci, ca aceste jucătoare să nu mai aibă capacitatea de a se angaja, cu aceleași șanse, într-o nouă și mare „bătălie".

În consecință, una din primele probleme care stăteau în fața antrenorului principal al reprezentativei noastre (C. Popescu), trebuia să fie, pe de o parte, o foarte judicioasă apreciere a potențialului vechilor jucătoare, pentru a putea alege pentru lot numai pe cele capabile, iar pe de altă parte o permanentă preocupare pentru depistarea și promovarea cu încredere a elementelor tinere, în colaborare strînsă cu antrenorii echipelor fruntașe din țară. După părerea noastră, existau două posibilități:

1. Alcătuirea unui lot în care ponderea s-o aibă jucătoarele mai vechi, alături de care să fie introduse cîteva tinere din cele mai talentate și cu perspective reale;

2. Formarea unui lot în componența căruia accentul să cadă pe handbalistele tinere, menținîndu-se unele jucătoare mai vîrstnice, a căror experiență să constituie un suport moral și tehnic pentru colegele mai tinere.

Dar, nu s-a optat pentru nici una din aceste alternative. Timp de mai bine de doi ani, s-a mers pe o linie șovăielnică. În sprijinul acestei afirmații stau multe exemple, pe care nu ne propunem să le enumerăm. Este suficient să reținem faptul că aproape la fiecare verificare s-au făcut schimbări în lot, fie prin aducerea unor jucătoare tinere, la care apoi s-a renunțat cu multă ușurință, fie prin readucerea unora din vechile handbaliste. Semnificativ este că și în „ceasul al 12-lea" au existat asemenea manifestări de nesiguranță: o jucătoare tînără, cu frumoase perspective, Tereza Secheli (care mai fusese verificată și apoi scoasă din lot), a fost readusă înaintea ultimului turneu de verificare (în Polonia și U.R.S.S.), dar a jucat extrem de puțin, după care selecționarea ei a fost definitiv abandonată. În schimb, apăruse ideea aducerii maestrei emerite a sportului Iosefina Ștefănescu (tot în ultimul moment!) a cărei pregătire fizică făcea însă total inoportună o astfel de soluție.

Această orientare greșită în selecționarea lotului, din care — pînă la urmă — a rezultat un compromis și nu una din cele două soluții logice de mai sus, nu putea rămîne fără urmări. Dovadă că la campionatul mondial din R.F.G. echipa noastră a lăsat să se întrevadă un „gol" între cele două generații, ceea ce a făcut-o să se comporte ca o formație fără personalitate, fără un stil specific de joc, fără o omogenitate tehnică și morală.

Nu era oare mai bine ca atît în perioada de pregătire cît și cu prilejul jocurilor internaționale de verificare să fie promovate și lăsate să joace mai mult o serie de elemente tinere, de care handbalul nostru feminin nu duce lipsă (Secheli, Moșu, Soos, Bota, Maria Nicolae, Băicoianu, Buzaș, Gheorghiță etc.)? Adăugînd acestor tinere pe cele promovate (Floroianu, Șramco, Dobîrceanu, Dumitru, Anca) și cîteva din „garda veche", avem convingerea că, în timpul avut la dispoziție, echipa se putea prezenta mai bine și n-ar fi ocupat în nici un caz locul 6.

Continuăm să batem pasul pe loc...

Este adevărat că, în unele perioade de joc din meciurile disputate la campionatul mondial, echipa noastră a fost apreciată și aplaudată pentru acțiunile sale. Acest lucru însă n-a reușit să estompeze o serie de lipsuri serioase în pregătirea tehnică, tactică și mai ales morală, lipsuri care au determinat comportarea nesatisfăcătoare a echipei.

Ce a rezultat din evoluția lotului nostru atît în ultimele partide de verificare, cît și în cele din campionatul mondial? Iată, succint, principalele lipsuri:

● DE ORDIN TEHNIC: *pase greșite, ratări din situații clare, nesiguranță în executarea unor procedee tehnice, un bagaj redus de cunoștințe privind deposedarea adversarului de minge.* Pare de necrezut și totuși jucătoarele noastre — campioane mondiale! — au făcut greșeli de acest gen, decisive uneori în conturarea generală a rezultatelor. Un exemplu vă va edifica. În meciul cu Cehoslovacia, în min. 26, la scorul de 8—4 în favoarea noastră, Dumitrescu face „pași" și pierdem mingea, iar cehoslovacele reduc imediat din handicap; în min. 33 Boțan dă o pasă greșită, Kernerova intercepteză mingea și micșorează scorul la 8—6; min. 35 Leonte grăbește finalizarea unei acțiuni trăgînd slab, portarul Janeckova prinde cu ușurință și lansează fulgerător un contraatac, soldat cu gol: 8—7! Elocvent, nu?

● DE ORDIN TACTIC: *echipa a fost „înarmată" cu un singur sistem de apărare (5+1), jucătoarele nu au cunoștințe teoretice și practice de tactică individuală la nivelul pretențiilor unei echipe campioane mondiale, posibilitățile de finalizare au fost reduse din cauza insuficientei forțe de șut de la distanță și a unei slabe conlucrări a jucătoarelor de la 9 m cu cele de pe semicerc (pivoți), lipsa unei conducătoare de joc.* Sînt lacune grave, am putea spune chiar de neconceput, în jocul reprezentativei noastre, cu atît mai mult cu cît din partea ei erau de așteptat lucruri noi, cu care să se detașeze de celelalte echipe și să-și poată apăra titlul. Și la acest capitol, faptele și cifrele vorbesc de la sine. În două partide cu Ungaria (C.M.) și cu U.R.S.S. (joc de verificare la Brașov) echipa noastră a fost incapabilă să rezolve probleme elementare de apărare, primind o serie de goluri din partea unor jucătoare (Romhanyi și respectiv Vunteșmeri), care puteau fi anihilate prin mijloace tactice. Dar era oare posibil acest lucru cînd echipa noastră nu știa să joace în apărare decît în sistemul 5+1? Fără discuție că nu. De altfel, această lacună a împiedicat pe jucătoarele noastre să acționeze variat, în funcție de sistemul de atac al adversarului, așa cum au făcut cele mai multe din participantele la turneul final al campionatului mondial. Slăbiciunile din jocul de apărare sînt exprimate concludent și de cifre. De pildă, în ultimele 8 jocuri internaționale de verificare (dintre care 5 au fost disputate în țară), echipa noastră — deși a cîștigat 4 iar unul l-a terminat la egalitate — are totuși un golaveraj negativ, primind 65 de goluri față de cele 64 înscrise.

Nici în ce privește atacul situația nu a fost mai bună. Și cum am putea spune altfel cînd în jocul cu Polonia (C.M.) selecționata noastră n-a fost capabilă să înscrie un gol de-a lungul unei reprize întregi, iar în cele cu Ungaria și Cehoslovacia a înscris 1 și, respectiv, 2 goluri!? Și atunci, să ne mai mirăm că jucătoarele s-au înapoiat din R.F.G. *fără nici o singură victorie*, că au ratat aruncări de la 7 m, contraatacuri clare sau situații din cele mai favorabile de pe semicerc?

● DE ORDIN MORAL: *scăderi ale capacității de luptă, momente de panică, de pierdere a încrederii în forțele proprii, insuficientă combativitate.* Vom merge din nou pe concret: în jocul cu Cehoslovacia (C. M.) echipa noastră a condus cu 8—4 (min. 25) și era cazul ca, dată fiind nervozitatea care cuprinsese pe adversare, să insiste, pentru a-și mări avantajul. Nu s-a întîmplat așa, ci... dimpotrivă! Și oricît ar părea de paradoxal, în desfășurarea ulterioară a jocului a fost mai ușor pentru echipa cehoslovacă să remonteze un handicap de 4 goluri decît pentru formația noastră să mențină acest substanțial avantaj! Jucătoarele noastre de bază s-au pierdut pur și simplu în momentele decisive, atrăgînd în această panică și pe cele tinere, în loc ca tocmai ele — datorită experienței îndelungate — să fie exemple de combativitate, dîrzenie și de spirit de sacrificiu. În afara răspunderii care revine jucătoarelor, în această direcție, credem că și antrenorul C. Popescu are o mare parte din vină, nervozitatea lui caracteristică — nu o dată criticată — transmițîndu-se și jucătoarelor.

Din cele de mai sus rezultă că instruirea echipei noastre nu a fost la nivelul pretins de un camionat mondial. În această direcție am bătut pasul pe loc. De-a lungul întregii perioade de pregătire au existat suficiente semnale de alarmă, care au atras atenția asupra lipsurilor manifestate. Antrenorii lotului au fost sesizați la timpul oportun, mai ales după „Trofeul Zagreb" (iunie-iulie 1965). Timp era, deci, suficient. Și atunci?...

Unde-i unul, nu-i putere...

Înțelepciunea care izvorăște din aceste cuvinte a caracterizat de multe ori activitatea desfășurată de federația noastră pe linia pregătirii loturilor reprezentative. Acest lucru s-a concretizat prin atragerea în diferite acțiuni a celor mai valoroși tehnicieni din țara noastră. Firește, pentru fiecare lot a existat un antrenor principal, care a fost ajutat în munca sa de alți colegi, în primul rînd de cei care dădeau reprezentativei mai multe jucătoare. Așa s-au petrecut lucrurile și acum. Numai că bunele intenții ale federației au rămas... simple intenții. De ce? Pentru că antrenorul principal, C. Popescu, s-a dovedit (și nu numai acum) total refractar oricărei colaborări, în ciuda eforturilor depuse atît de biroul federal, cît și de antrenorii cu care a lucrat în diferite perioade. De pildă, pentru recentul campionat mondial a avut la început drept colaborator pe V. Gogiltan, un element tînăr, care se dovedise foarte priceput, în special în munca de pregătire a junioarelor. Deci, era vorba de un ajutor important, ținînd seama mai ales de faptul că planul de pregătire pentru C.M. 1965 cuprindea ca obiectiv de bază reîmprospătarea lotului cu elemente de perspectivă. Colaborarea Popescu—Gogiltan a fost însă pur și simplu imposibilă, soldîndu-se — firesc? — cu... abandonul ultimului. În această situație și pe măsură ce se apropia campionatul mondial, biroul federal a hotărît ca în locul lui V. Gogiltan să fie numit Fr. Spier, antrenorul echipei feminine Rapid, cunoscut pentru competența sa. În noua formulă nu s-a mai înregistrat un abandon, dar — ceea ce este mai grav — colaborarea a fost mai mult formală. Antrenorul Fr. Spier s-a complăcut — dată fiind atmosfera de lucru — în postura de „subaltern" în loc să ridice cu principialitate problema în ședințele de analiză.

Asemenea situații nu se petrec pentru prima dată în conducerea tehnică a lotului feminin. De-a lungul anilor au existat și alte „formule", din care au făcut parte pe rînd antrenori apreciați și respectați pentru munca lor rodnică: A. Zugrăvescu, D. Popescu-Colibași, A. Kamenitzki etc. Dar nici unul n-a rezistat tendințelor de exclusivism manifestate de C. Popescu și, mai ales, manierei lui de a-și trata colaboratorii.

Acest stil de muncă, respingerea oricărei încercări de colaborare, îndepărtarea sistematică a antrenorilor chemați să ajute în munca de pregătire a lotului, într-un cuvînt respingerea ideii de muncă colectivă, caracterizează activitatea acestui tehnician, a cărui capacitate profesională nu i-a pus-o pînă acum nimeni la îndoială. O asemenea metodă pare însă cel puțin curioasă la antrenorul C. Popescu, care — după cum știe, de altfel — singur nu mai poate avea autoritate morală asupra handbalistelor noastre fruntașe.

Îndepărtarea unor tehnicieni de activitatea și preocupările lotului reprezentativ a avut însă și o altă consecință, tot atît de gravă după părerea noastră, pentru că s-a răsfrînt direct asupra acțiunii de reîmprospătare a echipei naționale. Demobilizați de modul cum au fost tratați (și aici o vină are și federația), antrenori apreciați pentru „producția" lor au lucrat cu mai puțină tragere de inimă în unele perioade, ceea ce — în mod firesc — a influențat negativ întreaga dezvoltare a handbalului nostru feminin. Nu este un secret pentru nimeni că o serie de jucătoare fruntașe au fost crescute de antrenori ca *D. Popescu—Colibași* (Boțan, Constantinescu, Frantz, Reip — Oprea, Floroianu), *A. Kamenitzki* (Naghi, Szökö), *V. Chița* (Anca, Șramco, Nemetz, Gheorghiță), *A. Hofman* (Nicolae, Dobîrceanu).

Perioadele de stagnare din activitatea acestor antrenori au făcut ca generațiile de tinere jucătoare să nu cuprindă în rîndurile lor un mănunchi de talente, atît de necesar la un moment dat handbalului nostru și, în special, în timpul pregătirii pentru C. M. 1965. Munca lor din ultima vreme, însă, ne îndreptățește să sperăm că foarte curînd „roade" bogate vor putea fi culese. Dar credem că a sosit timpul să le culeagă și cei ce au semănat...

Jumătăți de măsură

În sfîrșit, analiza noastră nu poate să nu cuprindă și activitatea depusă în această privință de federație. Este foarte adevărat că biroul federal a analizat cu regularitate stadiul pregătirilor lotului, recomandînd după fiecare acțiune măsurile ce se impuneau în vederea remedierii lipsurilor. Din păcate, însă, biroul federal și sectorul jocuri sportive din cadrul Secției tehnice a Consiliului General al UCFS au manifestat încredere exagerată în conducerea tehnică a lotului, abandonînd cu ușurință sistemul controlului permanent. În plus, deși se cunoștea situația handbalului feminin, biroul federal nu a luptat cu perseverență pentru asigurarea unor condiții de creștere și de rodare a elementelor tinere, așa cum bine se procedează în handbalul masculin. De altfel, nici colegiul central de antrenori (președinte: I. Kunst-Ghermănescu, antrenor federal: N. Nedef) nu și-a adus contribuția la rezolvarea unor probleme ale handbalului feminin din țara noastră. Prezența în ultima perioadă de timp a antrenorului federal în conducerea tehnică a lotului nu putea salva decît... aparențele. Așteptam din partea colegiului de antrenori, a cărui capacitate este unanim recunoscută chiar și peste hotare, mult mai multă autoritate și o mai sistematică acțiune de control și îndrumare asupra muncii desfășurate în cadrul cluburilor și lotului. În loc de aceasta, colegiul s-a mulțumit să ia act, rapid și birocratic, de informările prezentate de antrenorul C. Popescu în ședințele de lucru, fără să intervină direct, deși existau motive temeinice.

★

Iată, după părerea noastră, cîteva din cauzele principale care au influențat în mod negativ comportarea reprezentativei noastre și care au împiedicat-o ca, în condițiile de participare la C.M. amintite mai sus, să ocupe totuși un loc bun.

Federația are datoria să organizeze o ședință cu participarea tuturor antrenorilor secțiilor fruntașe, a jucătoarelor din lotul reprezentativ, a colegiului de antrenori, în care să se analizeze cu simț de răspundere și principialitate situația existentă în handbalul nostru feminin. Sîntem convinși că o asemenea analiză, o astfel de consultare largă, va da rezultate bune, ducînd la elaborarea unor măsuri menite să determine un reviriment care să permită handbalului feminin să-și recucerească locul fruntaș în ierarhia mondială.

PETRE GAȚU
CĂLIN ANTONESCU